

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Elevpaneler för longitudinella studier Panel 8

2015

UF0501

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde.....	2
0.3	SOS-klassificering.....	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
0.8	Gallringsföreskrifter.....	3
0.9	EU-reglering.....	3
0.10	Syfte och historik.....	3
0.11	Statistikanvändning.....	4
0.12	Upplägg och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	5
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
1	Innehållsöversikt	5
1.1	Undersökta populationer och variabler	5
1.2	Redovisade populationer och variabler	5
1.3	Utflöden: statistik och mikrodata.....	6
1.4	Dokumentation och metadata	6
2	Uppgiftsinsamling	7
2.1	Ram	7
2.2	Urval	7
2.3	Mätinstrument.....	10
2.4	Insamling.....	11
2.5	Databeredning.....	12
3	Statistisk bearbetning: antaganden och beräkningsformler	13
4	Slutliga observationsregister	15
4.1	Produktionsversioner	15
4.2	Arkiveringsversioner	15
4.3	Erfarenheter från denna undersökningsomgång	15
	Bilaga 1 Introduktionsbrev	16
	Bilaga 2 Frågeformulär	18
	Bilaga 3 Instruktioner	19

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

0.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

0.3 SOS-klassificering

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statisticiansvarig

<i>Myndighet/organisation</i>	<i>Statistiska centralbyrån</i>
<i>Postadress</i>	<i>701 89 Örebro</i>
<i>Kontaktperson</i>	<i>Anna Andersson</i>
<i>Telefon</i>	<i>019-17 62 52</i>
<i>E-post</i>	<i>fornamn.efternamn@scb.se</i>

0.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation</i>	<i>Statistiska centralbyrån</i>
<i>Postadress</i>	<i>701 89 Örebro</i>
<i>Kontaktperson</i>	<i>Anna Andersson</i>
<i>Telefon</i>	<i>019-17 62 52</i>
<i>E-post</i>	<i>fornamn.efternamn@scb.se</i>

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

När eleverna i urvalet gick i årskurs 3 våren 2014 informerades berörda målsmän om undersökningen. De elever som då eller senare själva eller genom målsman har meddelat SCB att de inte vill delta har undantagits från undersökningen och dess register.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). För statistik finns också särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen om den officiella statistiken (2001:99) och förordningen (2001:100).

Uppgifterna i registret för *Elepaneler för longitudinella studier* skyddas av sekretess. Uppgifter som behövs för forsknings- eller statistikändamål får dock efter särskild prövning lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående lider skada eller men.

Statistikregistret innehåller personuppgifter. Sekretess gäller i 70 år. Personuppgifterna innehåller personnummer. Vid begäran från privatperson enligt Personuppgiftslagen (1998:204) lämnas registerutdrag, som innehåller uppgifter om den egna personen.

0.8 Gallringsföreskrifter

Enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål. Ändamålet med statistiken över elevpanelerna är longitudinellt och dess syfte kan ännu inte anses vara uppfyllt. Bevarandebehov är under utredning. Personuppgifterna bevaras hos SCB tills arkiveringsbeslut har upprättats.

0.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

0.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken är att beskriva elevströmmar inom skolväsendet. Statistiken ska vara underlag för utvärdering av skolans verksamhet och skolreformer.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Alltsedan år 1980 har SCB samlat in och redovisat uppgifter som beskriver elevers vägar genom utbildningssystemet för olika kohorter. Dessförinnan genomförde Göteborgs universitet under ledning av Kjell Härnqvist liknande undersökningar i den så kallade individualstatistiken som bestod av två urval (födda 1948 respektive 1953) av ca 10 000 elever i årskurs 6 som följdes genom utbildningssystemet och ut i livet.

Arbetet med elevpanelerna i nuvarande form påbörjades i samarbete med pedagogiska institutionen vid Lärarhögskolan i Stockholm. Från och med starten av elevpanel nr 3 flyttades samarbetet åter till pedagogiska institutionen vid Göteborgs universitet. Urvalen till elevpanelerna är gemensamma med urvalen för den pedagogiska forskningen inom projektet "Utvärdering genom uppföljning" (UGU) vid Göteborgs universitets institution för pedagogik och specialpedagogik.

Elevpanelerna omfattar för närvarande 8 kohorter enligt följande:

Panel nr	Urval, år	Urvalsstorlek	Födelseår för majoriteten
1	1980	10 000	1967
2	1982	9 000	1972
3	1987	4 500	1977
4	1992	8 500	1982
5	1997	9 700	1987
6	2002	10 200	1992
7	2008	10 000	1998
8	2014	9 800	2004

0.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna av statistiken är främst myndigheter med ansvarsområden inom utbildning, Utbildningsdepartementet, forskare inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet, massmedia och allmänheten. Användningen inom den pedagogiska forskningen sker främst inom projektet "Utvärdering genom uppföljning" (UGU).

0.12 Upplägg och genomförande

Till panel 8, som startade 2014, drogs ett stratifierat urval av skolenheter med urvalssannolikhet proportionell mot redovisat antal elever enligt grundskolestatistiken för läsåret 2013/2014, mät datum 15 oktober. Urvalet stratifierades efter typ av skolhuvudman för att

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

säkerställa att ett tillräckligt antal elever i fristående skolor blev representerade. Från fem skolor där personuppgifter saknades för eleverna samlades klasslistor in.

Efter detta genomförde SCB den första av de årliga enkäterna till de berörda skolorna för att kartlägga de utvalda elevernas skolsituation, eventuell förekomst av pedagogiskt stöd m.m. Skolenkäterna fortgår sedan under hela grundskoletiden. För elever som bytt skola ställs motsvarande frågor till den nya skolan.

Enkätfrågorna för 2015 ställdes under vårterminen 2015 då majoriteten av eleverna gick i årskurs 4.

0.13 Internationell rapportering
Statistiken rapporteras inte internationellt.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar
Inga förändringar är planerade i kommande undersökningar.

1 Innehållsöversikt

1.1 Undersökta populationer och variabler

Populationen är individer som gick i årskurs 3 läsåret 2013/14. De egenskaper som mäts för eleverna är relaterade till skolgången vårterminen 2015 och omfattar förekomst av olika stödåtgärder, åtgärdsprogram, modersmålsundervisning, undervisning i svenska som andraspråk, samt årskursintegrerad undervisningsgrupp. Se vidare i avsnitt 2.3 *Mätinstrument* för detaljer om insamlingsvariablerna.

Undersökt population		Undersökt variabel	
Namn	Referenstid	Namn	Referenstid
Elever som gick i grundskolans årskurs 3 läsåret 2013/14	Vårterminen 2015	Stödåtgärder Förekomst av åtgärdsprogram Årskursintegrerad undervisningsgrupp Svenska som andraspråk Modersmålsundervisning	Vårterminen 2015

1.2 Redovisade populationer och variabler

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Redovisad population	Indelning i redovisningsgrupper	Redovisad variabel	Redovisad variabels referenstid	Statistiskt mått	Mått-enhet
Elever som gick i grundskolans årskurs 3 läsåret 2013/14	Skolår Skolhuvudman Kön Födelselandsgrupp (född i Sverige, utrikes född) Föräldrars utbildning	Stödåtgärder Förekomst av åtgärdsprogram Årskurs-integrerad undervisningsgrupp Modersmålsundervisning Svenska som andraspråk	Vårterminen 2015	Summa Konfidensintervall	Antal Procent

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistiknyhet samt tabeller och diagram publiceras årligen på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0501/. Där finns färdigskapade (fasta) tabeller men det finns även möjlighet att skapa egna tabeller från *Statistikdatabasen (SSD)*. Ett antal korstabeller finns baserade på kombinationer av ovan redovisade variabler.

På webbplatsen finns även artiklar och rapporter som antingen publiceras enbart på webben, som bok eller som s.k. *Statistiska meddelanden (SM)*. Sedan 2004 har SCB dock inte publicerat några tryckta publikationer för denna statistik.

Ett slutligt observationsregister skapas där samtliga personer i urvalet har en post. Registret innehåller insamlade svar, bakgrundsdata, urvalsvikter och hjälpvariabler. Se vidare i avsnitt 4.1 *Produktionsvariabler* för en detaljerad beskrivning av registret.

Utifrån det slutliga observationsregistret skapas statistiknyhet samt tabeller och diagram. Tabeller och diagram avseende panel 8 publiceras med 95-procentiga konfidensintervall.

1.4 Dokumentation och metadata

I detta dokument beskrivs framtagningen av statistiken och statistikregistret Statistikkens framtagning (SCBDOK).

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i Beskrivning av statistiken (BaS).

*Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i
SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).*

Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats,

www.scb.se/UF05012 **Uppgiftsinsamling**

2.1 Ram

Målpopulationen är individer som gick i årskurs 3 läsåret 2013/14. Urvalsram för urvalet av skolenheter som hade elever i årskurs 3 den 15 oktober år 2013 var det register över elever i grundskolan som SCB håller för Skolverkets räkning. Från fem skolor där personuppgifter saknades för eleverna samlades klasslistor in, vilka tillsammans med registeruppgifterna låg till grund för det slutliga elevurvalet. I 2015 års undersökning går majoriteten av dessa elever i årskurs 4.

Enstaka elever där skolenheten uppmärksammat SCB på att uppgifterna avseende hösten 2013 var fel har undantagits. I dessa fall samt i de fall uppgift under insamlingens gång lämnats om att en individ t.ex. gått över till särskola eller avlidit har eleverna hanterats som övertäckning. Hittills har 18 individer utgått från insamlingarna på grund av sådana skäl.

Även individer som flyttat utomlands hanteras som övertäckning under den aktuella undersökningsomgången, men inkluderas i framtida insamlingar om de återvänder till svensk grundskola. I 2015 års statistik har 62 st individer utgått av detta skäl.

2.2 Urval

Urvalet till årets undersökningsomgång i panel 8 drogs inför starten av panelen år 2014. Urvalet drogs som stratifierat urval av skolenheter som hade elever i årskurs 3 den 15 oktober 2013 med urvalssannolikhet proportionell mot redovisat antal elever enligt grundskolestatistiken för läsåret 2013/2014. Stratifiering gjordes efter typ av skolhuvudman:

1. Skolor med kommunen som huvudman
2. Skolor med annan huvudman/friskolor

Urvalet omfattade 243 av de totalt 3 670 skolor som hade elever i årskurs 3. Av dessa var 190 kommunala skolor och 53 friskolor. Skolorna i urvalet har enligt urvalsramen totalt 9 798 elever i årskurs 3, varav 1 508 elever (drygt 15 procent) gick i friskolor. Eftersom

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

friskolorna har i genomsnitt färre elever per skola än de kommunala skolorna blev resultatet av urvalsdragningen att 6 procent av de kommunala skolorna och 9 procent av de berörda friskolorna ingår i urvalet.

Metoden med urvalssannolikhet proportionell mot antal elever i skolan innebär en kraftig överrepresentation av stora skolor. Resultatet blev att 46 procent av eleverna i skolor med mer än 50 elever ingår i urvalet, samtidigt som endast 34 procent av alla elever i årskurs 3, går i en skola med mer än 50 elever. På motsvarande sätt omfattar urvalet en lägre andel elever i små skolor än som motsvarar deras andel av populationen. Totalt går ca 16 procent av eleverna i skolor med 20 eller färre elever i årskurs 3, medan endast ca 8 procent av eleverna urvalet går i skolor med högst 20 elever i årskurs 3.

Resultatet av urvalsdragningen framgår av nedanstående översiktstabeller.

Tabell 1. Antal skolor i populationen och i urvalet efter skolstorlek och typ av huvudman.

Huvudman	Antal elever i årskurs 3	Antal skolor			Andel skolor i urvalet, procent
		Ej i urvalet	I urvalet	Totalt	
Kommunal	1-5	197	0	197	0
	6-10	313	5	318	2
	11-20	604	27	631	4
	21-50	1 308	96	1 404	7
	51-	467	62	529	11
	Summa	2 889	190	3 079	6
Friskola	1-5	93	1	94	1
	6-10	104	4	108	4
	11-20	166	16	182	9
	21-50	157	27	184	15
	51-	18	5	23	22
	Summa	538	53	591	9
Totalt	1-5	290	1	291	0
	6-10	417	9	426	2
	11-20	770	43	813	5

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

21-50	1 465	123	1 588	8
51-	485	67	552	12
Samtliga	3 427	243	3 670	6

Tabell 2. Antal elever i populationen och i urvalet efter skolstorlek och typ av huvudman.

Huvudman	Antal elever i årskurs 3	Antal elever			Andel elever i urvalet, procent
		Ej i urvalet	I urvalet	Totalt	
Kommunal	1-5	648	0	648	0
	6-10	2 564	43	2 607	2
	11-20	9 500	459	9 959	5
	21-50	44 566	3 667	48 233	8
	51-	30 398	4 121	34 519	12
	Summa	87 676	8 290	95 966	9
Friskola	1-5	314	5	319	2
	6-10	824	32	856	4
	11-20	2 629	272	2 901	9
	21-50	4 464	837	5 301	16
	51-	1 018	362	1 380	26
	Summa	9 249	1 508	10 757	14
Totalt	1-5	962	5	967	1
	6-10	3 388	75	3 463	2
	11-20	12 129	731	12 860	6
	21-50	49 030	4 504	53 534	8
	51-	31 416	4 483	35 899	12
	Samtliga	96 925	9 798	106 723	9

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Tabell 3. Elevernas fördelning efter skolstorlek. Procent.

Huvudman	Antal elever i årskurs 3	Antal skolor		
		Ej dragna	Dragna	Totalt
Kommunal	1-5	1	0	1
	6-10	3	1	3
	11-20	11	6	10
	21-50	51	44	50
	51-	35	50	36
	Summa	100	100	100
Friskola	1-5	3	0	3
	6-10	9	2	8
	11-20	28	18	27
	21-50	48	55	49
	51-	11	24	13
	Summa	100	100	100
Totalt	1-5	1	0	1
	6-10	3	1	3
	11-20	13	7	12
	21-50	51	46	50
	51-	32	46	34
	Samtliga	100	100	100

2.3 Mätinstrument

Insamlingen sker via internet där en webbenkät fylls i av respektive skola. I formuläret förtrycks elevernas namn och personnummer, samt föregående vårtermins klassteckning, vilket gör att det framgår för vilka elever som uppgifterna ska fyllas i.

I bilaga 1 redovisas introduktionsbrevet till uppgiftslämnandet. I bilaga 2 finns frågeformuläret och i bilaga 3 instruktionerna för uppgiftslämnandet. Bilaga 4 och 5 innehåller påminnelsebrev för insamlingen.

Nedan redovisas vilka uppgifter som ska anges i webbenkäten. Utöver uppgift om klassteckning vårterminen 2014 ska alla efterfrågade uppgifter avse vårterminen 2015.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

- Kontaktuppgifter för den som fyller i formuläret
(*informationsbrevet skickas till rektor men denne kan delegera*)
- Elevens namn (*förtryckt*)
- Personnummer (*förtryckt*)
- Klassteckning vårterminen 2014 (*förtryckt*)
- Klassbeteckning innevarande år
- Tillhör årskursintegrerad undervisningsgrupp
- Modersmålsundervisning (*enligt Skollagen, 10 kap. 7§*)
- Svenska som andraspråk
- Stöd i form av åtgärdsprogram (*enligt Skollagen, 3 kap. 9§*)
- Stöd i form av anpassad studiegång (*enligt Skollagen, 3 kap. 12§*)
- Stöd i form av särskild undervisningsgrupp (*enligt Skollagen, 3 kap. 7, 11§*)
- Stöd i form av specialundervisning på annat sätt
- Kommentar (*om t.ex. elevens namn är fel, eleven ej går på skolan, typ av specialundervisning på annat sätt*)

Om eleven inte längre finns på den aktuella skolan efterfrågas även följande uppgifter.

- Lämnat skolan/kan ej redovisas (*Orsak anges*)
- Lämnat skolan tidpunkt
- Ny grundskola (skolenhetskod)
- Ny grundskolekommun (kommunkod)

2.4 Insamling

Inför den första kontakten efter att en ny panel upprättats sänds informationsbrev till berörda skolor och genom skolorna även till målsmän för samtliga elever. Varje vår fram till att majoriteten av eleverna förväntas ha gått ut årskurs 9 skickas sedan informationsbrev med inloggningsuppgifter ut till skolans rektor. Insamlingen sker med hjälp av elektroniska formulär på SCB:s webbplats. Se *avsnitt 2.3 Mätinstrument*.

Skolan ombeds redovisa uppgifter om undervisningssituationen för de utvalda elever som enligt uppgift finns på den skola som fått brevet. Om någon utvald elev inte längre finns kvar på skolan ombeds skolan att ange om eleven bytt skola och i så fall till vilken skola eller kommun eleven flyttat. För elever som bytt skola före den 31 mars samlar SCB in uppgifter om undervisningssituationen från den nya skolan.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

I insamlingen för våren 2015 ingick de elever i urvalet som inte exkluderats på grund av att de övergått till särskola, hade skyddad identitet, vägrat att delta, avlidit eller enligt uppgift flyttat utomlands och heller ej längre var folkbokförda i Sverige.

I första hand kontaktades de skolor där de utvalda eleverna fanns den 15 oktober 2015, enligt uppgift från det elevregister SCB håller för Skolverkets räkning. Om sådan uppgift saknades kontaktades de skolor som rapporterat uppgifter om eleven till *Elevpaneler för longitudinella studier* avseende våren 2014.

Utskick av introduktionsbrev skedde den 13 april 2015 till totalt 659 skolenheter. För de skolor som inte svarade skickades två påminnelsebrev, vilka gick ut under maj. Utöver det utfördes påminnelser via e-mail samt telefon. Insamlingen avslutades i slutet av oktober 2015.

2.5 Databeredning

Insamlingen har skett med hjälp av en webblankett och lämnade uppgifter har sedan bearbetats, granskats och rättats i verktyget TRITON. SCB kontrollerar där inkomna uppgifter och i de fall ofullständiga uppgifter har lämnats återkontaktas uppgiftslämnaren. Ytterligare kontroller görs efter att en uppvidning skett till pivoterad svarstabell. Bortfall respektive övertäckning kodas utifrån information från uppgiftslämnare eller *Registret över totalbefolkningen (RTB)*.

Variabeln stödundervisning avser om eleven under vårterminen 2015 haft särskilt stöd i form av anpassad studiegång, särskild undervisningsgrupp och/eller specialundervisning på annat sätt och härleds från dessa variabler.

Uppgift om kön, samt född i Sverige/utomlands hämtades från RTB i samband med att panelen startades år 2014. Den sistnämnda uppgiften härleddes då från födelseland. Uppgift om föräldrars utbildning hämtades från Registret över befolkningens utbildning (Utbildningsregistret) i samband med publiceringen år 2014. Aktualitet var 2013-12-31. I de fall uppgift saknades i den registerversionen användes år 2015 versionen med aktualitet 2014-12-31.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Variabeln skolhuvudman hämtades från SCB:s skolregister med aktualitet maj 2015. Variabeln årskurs avser skolår eller den årskurs eleverna antas befinna sig i utifrån att de fanns i årskurs 3 den 15 oktober 2013.

Efter dessa bearbetningar anses registret vara färdigt för framställandet av statistik.

3 Statistisk bearbetning: antaganden och beräkningsformler

För varje svarande elev har en vikt beräknats. Syftet med detta är att kunna redovisa resultat för hela populationen och inte bara för de svarande. Vikterna har beräknats utifrån urvalsdesignen samt antaganden om objektsbortfall och täckningsfel.

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k^* v_k$$

där w_k = den totala vikten för elev k

d_k^* = designvikt justerad för bortfall av skolor

v_k = kalibreringsvikt, baserad på hjälpinformation

Designvikten genereras från urvalet. Designvikten för elev k är densamma som skolans (den skola eleven tillhörde vid urvalstillfället) designvikt och kan beskrivas med formeln:

$$d_k = \frac{\sum_{U_h} x_i}{n_{lh} * x_i}$$

där $\sum_{U_h} x_i$ = totalt antal elever i årskurs 3, stratum h

x_i = antal elever på skolan i årskurs 3 vid urvalstillfället

n_{lh} = antal skolor i urvalet, stratum h

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Designvikten justeras för bortfall inom strata enligt:

$$d_k^* = \left(\frac{n_{ih}}{m_{ih}} \right) d_k$$

där m_{ih} är antal deltagande skolor (skolor som skickat in alla eller en delmängd av sina elever), stratum h

I syfte att minska urvalsfel och bortfallskevheter utnyttjas därefter hjälpinformation. Vi bildar en hjälpvektor \mathbf{x}_k , som anger till vilka kategorier av

stratum + kön + åtgärdsprogram

som elev k tillhör. Från register framställer vi hjälptotalerna $\sum_U \mathbf{x}_k$, där \mathbf{x}_k är en hjälpvektor med kända värden avseende antalet elever. Vi utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

Kalibreringsvikten beräknas enligt

$$v_k = 1 + \left(\sum_U \mathbf{x}_k - \sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \right) \left(\sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k' \right)^{-1} \mathbf{x}_k$$

För beräkning av skattningen av totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = den totala vikten för elev k

y_k = variabelvärde för elev k

summering sker av de svarande eleverna (r)

Och för beräkning av skattningen av medelvärden används följande formel:

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

$$\hat{Y} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

Kompensation för övertäckning görs genom antagandet att övertäckningen i hela urvalsramen är lika stor som den observerade övertäckningen bland svarande elever. Ingen kompensation för eventuell undertäckning görs.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Tablå: Statistikens slutliga observationsregister.

Register	Registervariant	Registerversion
Elevpaneler	Elevpanel 8	Vårterminen 2015

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll (i MetaPlus), finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som finns angivna i ovanstående tablå.

4.2 Arkiveringsversioner

Inga registerversioner har ännu arkiverats.

4.3 Erfarenheter från denna undersökningsomgång

Undersökningen har genomförts i många år och är inarbetad. Denna omgång har dock en ökning skett i bortfallsandelen. Till nästa insamling kommer olika sätt att hantera detta undersökas mer. I detta ingår bl.a. att göra en mätteknisk granskning av brev samt mätinstrument.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Bilaga 1 Introduktionsbrev

April 2015

Elevpaneler för longitudinella studier

Nu är det dags för undersökningen "Elevpaneler för longitudinella studier" där t.ex. undervisningssituation och förekomst av pedagogiskt stöd studeras för ett urval av elever under skolåren 3-9 i grundskolan. Undersökningen görs av Statistiska centralbyrån (SCB) i samarbete med institutionen för pedagogik och specialpedagogik vid Göteborgs universitet och omfattar ett urval av ca 9 500 elever som fanns i årskurs 3 den 15 oktober 2013. Årets insamling avser vårterminen 2015, då de flesta av eleverna går i årskurs 4.

Det är frivilligt att lämna uppgifter till denna undersökning, men er medverkan är mycket betydelsefull och kan inte ersättas av någon annan. Statistiken används som underlag för utvärdering av skolans verksamhet och skolreformer. Under våren 2014 informerades elevernas målsmän om undersökningen. I de fall SCB ombads exkludera elever har dessa undantagits. Även elever som senare själva eller genom målsman meddelar SCB att de ej önskar delta undantas från undersökningen.

På nästa sida finns mer information om undersökningen och dess syfte.

Lämna uppgifterna avseende vårterminen 2015 senast den 8 maj

Uppgifterna ska avse Skolenhetskod:

Skolenhet:

Användarnamn: Verdana 11

Lösenord: Verdana 11

Gå in på www.scb.se/elevpaneler. Här finns inloggning och all information som ni behöver för att lämna uppgifter. Det går bra att logga in flera gånger och spara emellan. Ni behöver alltså inte fylla i alla uppgifter på en gång.

Tack för er medverkan!

Med vänlig hälsning

Anna Andersson
Undersökningsansvarig
Statistiska centralbyrån

Mer information finns på nästa sida

Kontakta oss gärna:
Uppgiftslämnarservice
019-17 60 65, uls@scb.se
Postadress: SCB, DFO/OU, 701 89 ÖREBRO
www.scb.se

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Så används de lämnade uppgifterna

Målet med statistiken är att belysa hur olika faktorer påverkat studieval och studieprestationer och vilken betydelse olika utbildningspolitiska insatser haft i detta sammanhang. Genom att denna undersökning har upprepats ungefär vart femte år sedan 1980 kan jämförelser göras över tiden, vilket är undersökningens huvudsyfte.

Förutom vid SCB kan uppgifterna som hör till undersökningen komma att användas av forskare och andra som tar fram statistik. Sådan forskning och statistikverksamhet omfattas också av statistiksekretess (se nedan). Undersökningen utförs av SCB i samarbete med Göteborgs universitet, men universitetet samt framtida forskare har endast tillgång till avidentifierade uppgifter. Det innebär att uppgifterna förses med ett löpnummer istället för personnummer. Endast SCB har möjlighet att översätta tillbaka löpnummer till personnummer, vilket görs med hjälp av en så kallad nyckel.

För att tillgodose behovet att följa eleverna över tid lagras denna nyckel samt resultaten från skolenkäterna vid SCB. Lagringen gör det möjligt att i framtida studier kunna koppla ihop uppgifterna med svar från enkätundersökningar samt med olika registeruppgifter. Genom registeruppföljningar följs eleverna även efter tiden i grundskolan genom gymnasieskola, högskola/ universitet och ut i arbetslivet. Uppgifter hämtas då från SCB:s befolknings-, utbildnings-, sysselsättnings-, inkomst- och yrkesregister.

Samråd

Samråd har skett med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

De lämnade uppgifterna skyddas

Uppgifterna som ni lämnar om enskild skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). När uppgifterna redovisas kommer inga enskilda elever eller skolenheter att kunna identifieras. Alla på SCB som arbetar med undersökningen omfattas av reglerna om sekretess och tystnadsplikt. Samma sekretesskydd gäller hos Göteborgs universitet.

Information om personuppgifter

Regler för personuppgiftsbehandling finns i personuppgiftslagen (1998:204) samt i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. SCB är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som SCB gör. Var och en har rätt att en gång per kalenderår få gratis information, i form av ett så kallat registerutdrag, om egna personuppgifter som hanteras på SCB. Ansökan om sådan information ska ske skriftligt och vara egenhändigt undertecknad. Man har rätt att begära att personuppgifterna rättas, blockeras eller raderas, om det skulle visa sig att de behandlats i strid med personuppgiftslagen.

För att underlätta eventuella återkontakter sparar vi uppgiften om vem hos er som är kontaktperson för undersökningen.

Resultat

Statistiken publiceras på SCB:s webbplats, <http://www.scb.se/UF0501/>

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Bilaga 2 Frågeformulär

Eleverpaneler 8

Eleverpaneler för longitudinella studier panel 8
år 2015
November

Eleverpaneler 8
Skilda in senast 2015-05-08
1278450

Sida 1 av 2

- Spårar när blanketten så här:**
1. Säg "Svara ja/ne" i A-delen om du eller din lärare gör det.
 2. Säg till att informationen är "Webbpanel" eller "I-träning" Explorer, "Webbpanel, tilläggning" i F-delen eller "Webbpanel, komplet" i C-delen.
 3. Klicka "Svara".
 4. Sätt in den här koden:

Eleverpaneler för longitudinella studier

1. Fyll i aktuella uppgifter för vårterminen 2013 för varje elev i förteckningen nedan

Ämne: Grundläggande för att sitta fram. NY: EOLSVAST200D och NY: EDWUNUCOD för elever som flyttat till en annan grundskola. Ämne: Skolekonomi/ekonomi och välj skolor för "ord som betyder" med "Ämne: välj bara skolor" visa alla skolor som finns i listan (ändra 500 rader) välj i bokstavsordning. Vill man ha fler skolor i listan gå till EOLSVAST200D och välj "Skolor" i listan.

Om eleven har varit skolasäker ska färdighet anges i certifikat (Ämne: skolan V8) kod från listan:
10 = Flyttat till annan grundskola.
44 = Flyttat till annan skola/utbildningsinstitution.
55 = Upphörd skolekonomi/ekonomi.
77 = Avlidit.
88 = Annan orsak, skriv ned i kommentarerna.
99 = Fiktiv utbildningsinstitution.

Om elev bytt skola efter den 21/3-2015 ska ni svara för eleven då det är i er skola eleven gått längst till under VT2015.

Namn	Personnummer	Klass	Klass Års	Mod. under	Länder	Åtg.	An. studie	Sär. under	Spec. under	Lännsat. skolan	Lännsat. skolan tidpunkt	Ny grundskola (Skolekonomi)	Ny grundskola (Skolekonomi)	Kommentar
		VT14 i 8r	8r	8r	8r	8r	8r	8r	8r	8r	1 = Först 1/1 2 = Mellan 1/1 1/1 och 2/2 3 = Efter 2/2	8r	8r	

Hur lång tid tog det att ta fram uppgifterna och besvara blanketten?
(Inkludera spår)

minuter

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

Bilaga 3 Instruktioner

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
DFO/OU

april 2015

1(3)

Instruktioner – Insamling av elevuppgifter vårterminen 2015

Hur ska uppgifterna skickas in?

Uppgifterna lämnas via Internet på www.scb.se/elevpaneler. Klicka på länken Lämna uppgifter och skriv in *Användarnamn* och *Lösenord* i rutan för att logga in i blanketten.

Sista dag för insändning av uppgifterna är **8 maj 2015**.

Ange dina kontaktuppgifter

När du loggat in ombeds du att lämna dina kontaktuppgifter.

Tänk på att den person ni anger som kontaktperson är den som blir kontaktad vid ev. frågor på det som fyllts i. Ni måste fylla i namn på en kontaktperson med e-postadress och telefonnummer för att kunna komma vidare. Klicka på fortsätt och spara.

Fyll i webbformuläret

I webbformuläret finns det förfyllda rader med de elever som skolan ska svara för. Det varierar från skola till skola hur många rader det finns i blanketten.

En elev kan ha bytt skola och om inte skolan var med i det ursprungliga urvalet av skolor kan det därmed vara en enda elev där. När du fyller i webbformuläret behöver du inte bli klar på en gång. Du kan när som helst spara uppgifterna, logga ut och fortsätta vid ett senare tillfälle. (Du kan då få felmeddelande när du SPARAR och inte har fyllt i de uppgifter som krävs. Men du kan logga in en annan gång och fylla i resten)

Vilka uppgifter ska lämnas?

Alla uppgifter ska avse vårterminen 2015.

- **Elevens namn** (förfyllt). Om namnet är felaktigt, saknas eller har ändrats, ange rätt namn i kolumnen.
- **Personnummer** (förfyllt). Komplettera eventuella ofullständiga personnummer och rätta eventuella felaktiga. Det kan vara elever som t.ex. tidigare hade ett tillfälligt personnummer men som nu fått ett fullständigt.
- **Klassbeteckning föregående år**. (förfyllt). Går inte att ändra. Här är ifyllt den klassbeteckning för VT14 som lämnades i föregående års insamling inom elevpanelerna.
- **Klassbeteckning i år**. Fyll i **klassbeteckning** för vårterminen 2015.
- **Årskursintegrerad undervisningsgrupp**. Markera om eleven gått i en årskursblandad klass/undervisningsgrupp.
- **Modersmålsundervisning**. Markera om eleven haft Modersmålsundervisning. En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om: 1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och 2. eleven har grundläggande kunskaper i språket (Skollagen, 10 kap. 7§).
- **Svenska som andraspråk**. Markera om eleven haft undervisning i Svenska som andraspråk.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
DFO/OU

april 2015

2(3)

Stödåtgärder

Om en utredning visar att en elev av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska eleven ges det stöd som hans/hennes speciella behov kräver. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna (Skollagen, 3 kap. 7-12§). Markera i respektive kodruta alla typer av stöd som ges till eleven vårterminen 2015 enligt Skolförordningen (2011:185) och Skollagen (2010:800). Se nedanstående stödåtgärder:

- **Åtgärdsprogram finns.** Markera om eleven har ett Åtgärdsprogram eller om åtgärdsprogram är under upprättande.

Ett åtgärdsprogram skall utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (Skollagen, 3 kap. 9§).

- **Anpassad studiegång.** Markera om eleven haft stöd i form av Anpassad studiegång.

Om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) (Skollagen, 3 kap. 12§).

- **Särskild undervisningsgrupp.** Markera om eleven gått i Särskild undervisningsgrupp.

Särskilt stöd ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör, men om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (Skollagen, 3 kap. 7, 11§).

- **Specialundervisning på annat sätt.** Markera om eleven haft specialundervisning på annat sätt än i form av anpassad studiegång eller särskild undervisningsgrupp.

- **Lämnat skolan.** Här anges orsak om eleven inte längre går i samma grundskola. Orsakskoderna är:

10 = Flyttat till annan grundskola

44 = Flyttat till särskola/Inskrivnen i särskola

55 = Utgår, skyddad identitet

77 = Avliden

88= Annan orsak, ange vad i kommentarfältet om den inte går in under annan kod.

99 = Utomlands

- **Lämnat skolan tidpunkt.** Här fyller du i en **1:a** om eleven lämnat skolan före den 1/1-2015 och en **2:a** om eleven lämnat skolan mellan den 1/1-2015 och den 31/1-2015 en **3:a** om eleven lämnat skolan efter den 31/3-2015.

Avdelningen för befolkning och välfärd
Enheten för statistik om utbildning och arbete
Anna Andersson

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
DFO/OU

april 2015

3(3)

OBS! om eleven flyttat efter den 31/3-2015 och det är markerat med en 3:a i blanketten så vill vi att er skola lämnar uppgifterna för eleven. Om inga uppgifter lämnas får ni en varning om detta så ni kan kommentera att t.ex. eleven inte hade några stödåtgärder. Annars vet inte SCB om ni besvarat frågan eller bara lämnat den.

- **Ny Grundskola(Skolenhetskod)** Fyll i Skolenhetskod för den skola eleven flyttat till. Ta hjälp av sökfunktionen som finns om man klickar på förstoringsglasat eller sök i Excelfilen som finns i webblanetten. (Klicka på Excelikonen)

Du kan klicka på pilen i sökvillkor och välja: Ord som börjar med, Ord som innehåller, Ord som slutar med eller Visa alla. Om du väljer Visa alla skriver du inget i Ange söktext utan trycker bara på förstoringsglasat så får du upp en lista i bokstavsordning.

- **Ny Grundskolekommun(Kod)** Fyll i ny skolkommun för de elever som inte längre finns på er skola. Ta hjälp av sökfunktionen som finns om man klickar på förstoringsglasat. (Eftersom SCB måste kontakta den nya skolan för att få efterfrågade uppgifter för elev som har bytt skola före 31/3-2015 så är vi hjälpta av att veta vilken kommun eleven flyttat till om du inte har kännedom om skolans namn).

- **Kommentar.** Lämna upplysningar här om en elev bytt namn eller exempelvis felaktigt redovisats på denna skola. Lämna gärna även kompletterande uppgifter om elever som flyttat, t ex ny adress om denna är känd.

Skicka uppgifterna till SCB

När alla uppgifter är ifyllda och eventuella automatiska kontroller är åtgärdade eller kommenterade skickar du uppgifterna till SCB genom att klicka på: Skicka till SCB.